

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

autor práce: Tereza Novotná

téma práce: Immigration to the U.S. Through the Mexican Perspective: Examining the Push Factors Before and after NAFTA

autor posudku: PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD., Institut mezinárodních studií, FSV UK

datum: 16. ledna 2010

Předložená práce Terezy Novotné se zabývá problematikou migrace z Mexika do USA. Jako hlavní otázku si autorka klade vysvětlení, proč nedošlo ke snížení migračních toků v souvislosti s modernizační ekonomickou transformací v Mexiku. První část se zabývá širším kontextem problematiky včetně akademických diskusí a historického kontextu. Druhá část rozebírá dopady ekonomické a politické transformace v Mexiku v 80. a 90. letech na migrační toky. Třetí část obsahuje analýzu situace v Mexiku po přijetí NAFTA, ve které autorka poukazuje především na přetrvávající i nově vznikající problémy. Následující sekce ukazuje proměny charakteristiky mexických migrantů z hlediska jejich pohlaví, oblasti původu a doby pobytu ve Spojených státech. V závěru autorka dochází k tomu, že konkrétně zvolený proces neoliberální transformace v podstatě ani nemohl vést k omezení migrace, i když to tak z politických důvodů bylo na veřejnosti prezentováno. Dále autorka správně poukazuje na to, že migrace je do velké míry determinována ekonomickými rozdíly a nabídkou pracovních příležitostí v USA a že dokud se tyto rozdíly nezmenší, potenciál pro migraci zůstane stejný.

Práce je celkově přínosnou studií komplexního fenoménu migrace a jeho hlavních determinantů. Z metodologického hlediska je pozitivní, že si klade jasnou výzkumnou otázku a pokouší se na ni v závěru přehledným způsobem odpovědět. I když je celkový kontext migračních procesů velmi důležitý, přeci jen by práci prospělo jasnější zaměření, tak jak je vymezené v názvu práce. Odbočky a doplnění jsou vhodné a svědčí o autorčině orientaci v problematice, nicméně trochu zastiňují hlavní těžiště předkládané práce. V koncepčním úvodu práce mohlo být více prostoru věnováno jak sporům mezi mexickými a americkými badateli ohledně nákladů a přínosů migrace pro obě země, práce totiž vytváří dojem, že hlavní kontroverze spočívají v obtížném počítání migrantů. Vzhledem k pojetí práce šlo též podrobněji zmínit rozdíl mezi "push" a "pull" faktory přispívající k migraci - v závěru totiž autorka zmiňuje vliv obou faktorů dohromady.

Mexická perspektiva na problematiku je sice obsažena v celkovém pojetí a vyznění práce, nicméně by neškodilo explicitně zmínit, v čem se tedy od té americké nejvíce liší.

Z obsahového hlediska je na práci vidět velmi dobrá obeznámenost autorky s problematikou. Některé její úvahy by však mohly být podpořeny silnějšími argumenty či odkazy - existují například nějaké náznaky, že zhoršená bezpečnostní situace v Mexiku opravdu vede k vyšší míře emigrace? Zejména s ohledem na poslední vývoj, kdy vzhledem k ekonomické krizi v USA dochází k výraznému snížení migrace z Mexika, se zdají být rozhodujícím faktorem spíše volná pracovní místa. Na str. 12 je možná až příliš odvážné tvrzení, že migranti mohli před rokem 1994 volně přecházet tam a nazpět, na str. 13 by bylo vhodné alespoň zmínit organizované deportace migrantů z Mexika za hospodářské krize ve 30. letech. Na str. 16 by bylo dobré vysvětlit, proč vlastně zákon IRCA z roku 1986 nedokázal zabránit další migraci, i když to bylo explicitně jeho cílem. Na str. 19 je zmíněn jeden mexický vyjednavatel NAFTA, přitom bylo jednání vedeno na úrovni expertních týmů. Na str. 22 je trochu zavádějící výraz "stocks", Mexiko spíše vydávalo dluhopisy. Vztah sociálních sítí a IRCA by na str. 26 šlo trochu jasněji vysvětlit, podobně jako tvrzení, že nikdo neočekával zvýšení ekonomické nerovnosti (str. 27). Jako Los Pinos se označuje sídlo prezidenta a ne sídlo mexické vlády (str. 29). Proč by měla vlastně NAFTA znamenat rozsudek smrti pro kulturu původních obyvatel (str. 30), nebo proč mají výzkumníci takový problém s pohlavím (str. 37)?

Z formálního hlediska je práce na velmi dobré úrovni. Je napsaná dobrou angličtinou, která nevyžaduje zásadnější redakci. Přesto práce obsahuje pár drobností, které by pečlivější pročitání jistě odhalilo. Na str. 9 je například "then" místo "than", na str. 11 "agriculture" místo "agricultural", na str. 15 je "Castañeda" s českým "ň" a "120.000" místo "120,000". Formulace "increase would decline" ze str. 33 je trochu zavádějící, na str. 30 pak autorka zřejmě myslí rok 2050 a ne 2010. U odkazů na internetové zdroje občas chybí datum stažení.

Přes výše uvedené připomínky se celkově jedná o kvalitní bakalářskou práci, která splňuje formální a technické požadavky a která odpovídajícím způsobem reflektuje komplexní problematiku imigrace. Doporučuji ji proto k obhajobě s hodnocením **výborně až velmi dobře**. Práce je po menších úpravách způsobilá k publikaci v případném sborníku studentských prací. Při obhajobě navrhuji zaměřit se na vysvětlení rozdílů mezi tzv. "push" a "pull" faktory a na konceptuální rozdíly v přístupu mexických a amerických akademiků k problematice migrace. Zmínit lze též zasazení závěrů práce do kontextu současné ekonomické krize.